

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податковий і митний контроль

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність D1 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол №8 від 2 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Податковий і митний контроль
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984
Е-mail викладача	halyna.leshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/c1a57ddf09aad774da14
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>«Податковий і митний контроль» є вибірковою дисципліною циклу професійної та практичної підготовки за освітньою програмою «Облік і оподаткування», яка покликана сформувати у здобувачів освіти систему знань, необхідних для розуміння особливостей функціонування податкового і митного контролю, методики контрольно-перевірочної роботи органів податкової та митної служб, а також розвивати вміння критично мислити та приймати обґрунтовані рішення у складних та мінливих економічних умовах, у разі зміни нормативних та законодавчих актів в податковій і митній сферах.</p> <p>Навчальна дисципліна «Податковий і митний контроль» спрямована на вивчення теоретико-методичних основи та здобуття практичних навичок у сфері контрольно-перевірочної роботи, вивчення практичних аспектів роботи органів Державної податкової служби України та Державної митної служби України.</p> <p>Дисципліна складається з двох змістовних модулів: «Податковий контроль» та «Митний контроль».</p> <p>Перша частина курсу присвячена вивченню способів податкового контролю, до яких належить ведення обліку платників податків, інформаційного-аналітичне забезпечення діяльності органів податкової служби, проведення камеральних, документальних та фактичних перевірок, моніторинг контрольованих операцій та діяльності фінансових агентів.</p> <p>У другій частині курсу зосереджено увагу на вивченні особливостей організації митного контролю, порядку нарахування та стягнення митних платежів при здійсненні експортно-імпортних операцій та механізму проведення заходів офіційного контролю при переміщенні товарів через митний кордон.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Податковий і митний контроль» є формування необхідних знань та умінь у здобувачів освіти для практичної роботи у сфері проведення процедур податкового та митного контролю.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни «Податковий і митний контроль»:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоретична підготовка здобувачів з питань організації податкового і митного контролю в Україні; виконання аналітичних та розрахункових завдань, аналіз практичних ситуацій, які виникають в роботі податкових та митних органів; ознайомлення з роботою електронних сервісів та інструментів контролюючих органів для оформлення документів, розрахунку та сплати податків і зборів; відпрацювання навичок науково-дослідної роботи здобувачів у вивченні проблемних питань діяльності податкових та митних органів, пошуку ефективних шляхів боротьби з ухиленням від сплати податків та контрабандою. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 	

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	16	6
практичні	14	4
самостійна робота	60	80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
6	071 Облік і оподаткування	третій	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Сутність і значення податкового контролю. 1. Нормативне та інформаційне забезпечення податкового контролю 2. Поняття, становлення, види та принципи податкового контролю. 3. Суб'єкти та об'єкти податкового контролю 4. Способи здійснення податкового контролю та його основні етапи 5. Методи податкового контролю: документальні та фактичні 6. Законодавче та нормативне забезпечення податкового контролю. 7. Нормативні акти податкових органів щодо здійснення податкових перевірок 8. Поняття податкової інформації: порядок її отримання, обробки та використання 9. Письмовий запит податкового органу про надання інформації.	2 / -	2 / -	8 / 10

<p>Тема 2. Превентивний податковий контроль.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Непрямі методи контролю 2. Сутність та форми превентивного контролю 3. Облік платників податків 4. Податкові консультації: види та порядок надання 5. Непрямі методи податкового контролю 	2 / 2	2 / -	8 / 10
<p>Тема 3. Податкові перевірки в системі податкового контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація податкових перевірок 2. Порядок проведення камеральних та документальних перевірок 3. Особливості проведення фактичних перевірок 4. Терміни проведення податкових перевірок. 	2 / -	2 / -	8 / 10
<p>Тема 4. Організація податкового контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок формування плану графіка проведення документальних планових перевірок платників податків. 2. Структура плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків. 3. Критерії відбору платників податків - юридичних осіб. Порядок відбору до плану-графіка платників податків - фізичних осіб. 	2 / 2	2 / 2	8 / 10
<p>Тема 5. Контроль трансфертного ціноутворення в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність контрольованих операцій та критерії віднесення господарських операцій до контрольованих. 2. Характеристика методів трансфертного ціноутворення. 3. Звіт про контрольовані операції. 4. Перевірки дотримання принципу «витагнутої руки». 	2 / -	2 / -	8 / 10
<p>Тема 6. Поняття та призначення митного контролю.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контроль митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України. 2. Сутність, функції, суб'єкти та об'єкти митного контролю. 3. Форми митного контролю. 4. Органи митного контролю в Україні: завдання та функції. 5. Митна вартість товарів та методи її визначення. 6. Контроль правильності визначення митної вартості товарів. 	2 / 2	2 / -	8 / 10

<p>Тема 7. Документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.</p> <p>1. Поняття, види та строки проведення документальних перевірок дотримання вимог митного законодавства України. Повноваження посадових осіб при проведенні документальних перевірок.</p> <p>2. Оформлення результатів документальних перевірок.</p> <p>3. Контроль справляння митних платежів.</p>	2 / -	2 / 2	8 / 10
Разом	16/6	14/4	60/80
6. Система оцінювання курсу			
<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання знань здобувачів освіти з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку знань здобувачів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості (усні відповіді, доповіді, дискусії, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування, контрольна робота).</p> <p>Всі форми поточного контролю представлені для студентів у системі дистанційного навчання : https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3604</p> <p>Оцінки отримані здобувачами, виставляються в електронні академічні журнали в 100 бальній шкалі.</p> <p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 90 балів; – самостійна робота – 10 балів. <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається наростаючим підсумком як сума оцінок за поточне оцінювання та самостійну роботу відповідно до їх розподілу у електронному журналі. Підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному занятті.</p> <p>До залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною шкалою та шкалою ECTS: Зараховано «відмінно» (90-100 балів); (за шкалою ECTS – A) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причиннонаслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; Зараховано «добре» (70-89 балів); (за шкалою ECTS: 80-89 – B; 70- 79 – C) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності у розв'язках;</p> <p>Зараховано «задовільно» (50-69 балів); (за шкалою ECTS: 60-69 – D; 50-59 – E) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>Незараховано «незадовільно» (менше 50 балів); (за шкалою ECTS: 26-49 – FX; 1-25 – F) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь,</p>		

	<p>навичок, науковими термінами.</p> <p>Отримання додаткових балів з дисципліни можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника») URL: https://surl.li/wmmuhb.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Студенти виконують проміжні і одну комплексну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів.</p> <p>Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60 год. – для студентів денної форми навчання та 80 год. – для заочної форми навчання. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Карпатського національного університету імені Василя Стефаника URL: https://surl.li/dxovqb).</p> <p>Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.</p> <p>Оцінювання самостійної роботи проводиться за окремим розкладом під час тижнів контролю за самостійною роботою. Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти вносяться до журналу занять навчальної групи та враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з навчальної дисципліни.</p>
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео).</p> <p>Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо).</p> <p>Практичні методи навчання – передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p> <p>Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи</p>

	дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт по темах, передбачених силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика курсу

Письмові роботи: студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю, а для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Здобувачам вищої освіти, які не отримали оцінку за підсумковий семестровий контроль, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіка ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>). Списування під час виконання завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше).

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: nadiia.shkromyda@cnu.edu.ua). Результати неформальної освіти визнаються згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17?new=1&find=1&text>
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Митна справа: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М.І.Крупка, О. В. Грін, О. Т. Замасло та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 540 с. (Розділ 12 «Митний контроль», С. 358–395)
4. Про затвердження положення про Державну митну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
5. Замасло О.Т., Приймак І. І., Грін О. В. Податкова система : навч. посібник / Рекомендовано МОН України (лист № 1/11-11129 від 07.12.2010 р.). Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 378 с.
6. Митне право України : навч. посібн. / А. І. Годяк, О. М. Ілюшук, Я. П. Павлович-Сенета. – Львів : СПОЛОМ, 2017. – 308 с. – Бібліогр.: с.306. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream.pdf>
7. Митний пост-аудит: навчальний посібник / Л. В. Гуцаленко, У. О. Марчук, В. Ю. Фабіянська. - Київ: «Центр учбової літератури», 2018. - 388 с. [URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/24546.pdf>
8. Митна справа : підручник / Н.В. Мережко, П.В. Пашко, О.В. Рождественський ; за ред. П.В. Пашка. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 572 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/1c5ad24e8511ee7fb01b68870dbb8d89.pdf>

Додаткова література:

9. Замасло О. Ідентифікація загроз митній безпеці держави / О. Замасло, О. Підхомний, М. Петик // Світ фінансів. – Вип. 4(61). – 2019. – С.37-52. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1272/1275>
10. Грін О. Вдосконалення податкового регулювання вітчизняної економіки на основі зарубіжного досвіду / О. Грін, С. Шарак // Формування ринкової економіки в Україні: зб. наук. праць Львівського національного університету імені Івана Франка. – Вип.37. – Ч.1. – Львів, 2017. – С.116-123
11. Петик М. І. Інноваційні інструменти у системі митного адміністрування / М. І. Петик // Фінансова розвідка в Україні : збірник матеріалів науково-практичного семінару , м. Львів, Україна, 25 листопада 2021 р. – м. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – С. 113-115.
12. Ткачик, Л., & Сеньків, Д. (2023). Особливості проведення податкового контролю в Україні в умовах цифровізації. Молодий вчений, 9 (121), 36-42. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-9-121-8>
13. Фоміна, Т., & Пугаченко, О. (2023). Документальне забезпечення податкових перевірок та експертних досліджень за загальнодержавними податками. Економіка та суспільство, (51). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-17>

Інформаційні ресурси:

14. Бюджет для громадян. Open budget. Офіційний державний вебпортал відкритих даних URL: <https://openbudget.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Державної податкової служби України URL: <https://tax.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Державної митної служби України URL: <https://customs.gov.ua/>
17. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Податкова система України в умовах воєнного стану: виклики для бізнесу та адаптація облікових систем. Український економічний часопис. № 10. С. 142-147. DOI: [10.32782/2786-8273/2025-10-22](https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-10-22)
18. Савків У.С., Лещук Г.В., Монюк Б.Р. (2025). Взаємозв'язок бізнес-планування та управління витратами підприємства в умовах кризового періоду для збереження конкурентоспроможності та прийняття ефективних управлінських рішень. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2 (21). С. 443-451. <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.443-451>
19. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я., Івасюк Н.Б. (2025). Сучасний стан правового регулювання фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства. Наукові перспективи. № 5(59). С. 851-867. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5\(59\)-851-866](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5(59)-851-866)
20. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я. (2025). Підходи до оптимізації податкового навантаження в системі ефективного податкового планування. Актуальні питання економічних наук. № 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15331655>
21. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Управління податковими зобов'язаннями підприємства: обліково-аналітичний аспект. Сталий розвиток економіки. № 2(53). С. 318-323. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-43>
22. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. (2025) Вплив податкової політики на конкурентоспроможність торговельних підприємств. Ефективна економіка. №3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.15>
23. Савків У.С., Лещук Г.В., Сидор Г.В. (2024) Державне управління соціально-економічною стабільністю країни та особливості застосування антикризових заходів в умовах воєнного часу. The actual problems of regional economy development. Вип. 20. Том 1. С. 403-410. doi: <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.403-410>
24. Лещук Г.В., Савків У.С. (2023) Аналіз податкової політики України в умовах воєнного стану. Актуальні питання у сучасній науці. № 10 (16). С. 42 – 55. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10\(16\)-42-55](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10(16)-42-55)

Викладач _____

_____ Лещук Г.В.